

SLOVENSKÉ TECHNICKÉ MÚZEUM, NKP SOLIVAR, Nám. osloboditeľov 4, Prešov
t.č. +42155 72 606 25, +42155 62 240 – 35, <http://www.stm-ke.sk>, prezentacia@stm-ke.sk

Tlačová správa
k osadeniu pamätnej tabule DR. ŠTEFANA BUTKOVIČA

Termín: 21. 9. 2017 o 15.30 hod.

Miesto konania: SKLAD SOLI v NKP SOLIVAR V PREŠOVE, Nám. osloboditeľov č. 4

Pri príležitosti osláv 70. výročia vzniku Slovenského technického múzea bude odhalená pamätná tabuľa Dr. Štefanovi Butkovičovi, CSc.

DR. ŠTEFAN BUTKOVIČ, CSC., BOL ZAKLADATEĽ A PRVÝ RIADITEĽ TECHNICKÉHO MÚZEA, NESTOR SLOVENSKÉHO MÚZEJNÍCTVA, VÝZNAMNÝ HISTORIK, MUZEOLÓG, PRIEKOPNÍK TECHNICKÉHO MÚZEJNÍCTVA NA SLOVENSKU. TECHNICKÉ MÚZEUM VIEDOL OD 1. NOVEMBRA 1945 DO 21. JANUÁRA 1974, TAKMER 29 ROKOV.

Od roku 1945 Dr. Štefan Butkovič vynakladá enormné úsilie na vydanie štatútu múzea a v ňom formulované úlohy, predstavuje program a ciele vznikajúceho múzea. Aktivizuje množstvo odborníkov zo škôl i výrobnjej sféry a už 24. januára 1948 sprístupňuje expozičnou formou zbierky múzea zatriedené do 17 vedných a technických odborov. Je neodškriepiteľné, že najväčšiu zásluhu na zriadení v poradí 28. múzea na Slovensku so špecializáciou na dejiny vied a techniky má Štefan Butkovič. Právom je teda považovaný za jeho zakladateľa. Technické múzeum sa pod vedením Butkoviča postupne vyprofilovalo a neuveriteľne rýchlo sa stalo známou a uznávanou inštitúciou nielen doma, ale aj v zahraničí. Podľa vzoru zahraničných technických múzeí zavádza prvky múzejnej polytechnizácie – nebývalý úspech zaznamenali najmä demonštrácie laboratórnych pokusov z fyziky a chémie na historických dobových exponátoch. Veľkú pozornosť venoval reínštalovaniu a výstavbe nových expozícií. Dynamické exponáty v expozícii Energetického oddelenia Aurela Stodolu z tohto obdobia obdivujú návštevníci aj v súčasnom období. Dozerá na budovanie expozícií hutníctva, leteckej techniky, geodézie a kartografie, dorozumievacej techniky a ďalších. Má najväčšiu zásluhu na tom, že sa v roku 1964 sprístupnila prvá expozícia mimo sídla múzea, a to v rodnom dome J. M. Petzvala v Spišskej Belej. Expozícia vývoja fotografickej a kinematografickej techniky sa teší pozornosti aj v súčasnosti. V roku 1967 sa do správy STM aj Hámor v Medzeve, tzv. Tischlerov hámor. Vyvrcholením prezentačných aktivít Butkoviča bolo vybudovanie astronomického komplexu Technického múzea, ktorého súčasťou je planetárium (prvé na Slovensku). Množstvo energie venoval realizácii tohto projektu, ktorý na Slovensku nemal obdobu. Aj keď planetárium v decembri 1975 už neotváral ako riaditeľ, má najväčšiu zásluhu na jeho vybudovaní.

Dr. Štefan Butkovič sa narodil 20. mája 1908 v Solnej Bani pri Prešove. Aj preto, ako rodák zo Solivaru, v roku 1972 inicioval záchranu technických objektov zaniknutého závodu Solivary Prešov, ktoré prešli do správy Technického múzea (prevod od Rudných baní š. p. Banská Bystrica). Areál Národnej kultúrnej pamiatky dnes patrí medzi najvýznamnejšie technické pamiatky na Slovensku, ide o unikátny komplex technicko-technologických objektov na čerpanie a varenie soli pochádzajúci zo 17. storočia, ktorý je návštevníkmi mimoriadne obdivovaný a vyhľadávaný. Dr. Štefan Butkovič, CSc. aj v poslednom období svojho života bol so Slovenským technickým múzeom v neustálom kontakte a jeho dielo Dejiny ťažby soli v Solivare bolo základom scenáristickej prípravy expozície Dejiny ťažby a výroby soli v Solivare, ktorú STM sprístupnilo v roku 2001.

Kolektív pracovníkov Slovenského technického múzea sa s úctou skláňa pred celoživotným dielom zakladateľa Technického múzea a priekopníka technického múzejníctva na Slovensku.

Nápis na tabuli:

**Prvý riaditeľ Technického múzea, historik, právnik a muzeológ Dr. Štefan Butkovič, CSc.
významnou mierou sa pričínil pri záchrane objektov NKP Solivar.
Vďační rodáci.**

Pamätná tabuľa bude osadená na historickom objekte SKLADU SOLI v NKP Solivar v Prešove. Realizáciu tabule iniciovali: Peter Krajňák, Miroslav Osifčín a STM-NKP Solivar Prešov.

Slávnostný akt odhalenia sa uskutoční dňa 21. septembra o 15.30 hod.

<http://www.stm-ke.sk/index.php/sk/program-2/podujatia>